

ת"פ 49408/09/23 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 49408-09-23 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

בפני בעניין: כב' השופט יוסי טורס , סגן הנשיאה
מדינת ישראל

נגד פלוני (עציר)
הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסכם טיעון שלא כלל הסכמה עונשית, בעבירות של הפרת צו ביהמ"ש שנועד להגן על אדם, לפי סעיף 287(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), הפרת הוראה חוקית (2 עבירות) לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין ותקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין.

2. על פי עובדות כתב האישום, נגד הנאשם היו תלויים ועומדים במועדים הרלוונטיים שלושה צווים שיפוטיים (שני צווי הגנה והוראת שחרור בערובה) ובהם איסורים שונים, לרבות איסור להטריד את הוריו (להלן - המתלוננים), להיכנס לביתם, להימצא במרחק מסוים ממנו ואף מההורים עצמם (להלן - ההוראות החוקיות). כתב האישום מונה מספר הפרות של ההוראות החוקיות, כמפורט להלן:

(-) ביום 12.09.2023 הפר הנאשם שתיים מההוראות החוקיות בכך שביקש מהוריו להיכנס לביתם, דפק בחוזקה על דלת הכניסה והסתיר את עינית הדלת.

(-) ביום 08.09.2023 הפר הנאשם שתיים מההוראות החוקיות בכך שנעמד מתחת לחלון בית הוריו וביקש מהם לישון בבית ובהמשך ישן בסמוך לדלת הכניסה.

(-) ביום 4.9.2023 הגיע הנאשם לחניה הסמוכה לבית הוריו בניגוד לאחת מההוראות החוקיות. כאשר הבחין באביו יושב ברכבו ביקש ממנו כסף, אך האב סירב. במעמד זה תקף אותו הנאשם בכך שטלטל אותו וניסה לחטוף שטר של 50 ₪ מידו. כן ניסה הנאשם לקחת את טלפון הנייד של האב אך האחרון מנע ממנו לעשות כן. רק לאחר שאמו צעקה שהיא מזמינה משטרה שחרר הנאשם את האב ונמלט מהמקום. בהמשך היום הפר שוב הנאשם את ההוראה החוקית בכך שהגיע למקום עבודתו של האב. עקב אירוע זה נגרמה לאב

עמוד 1

חבלה של ממש בדמות שריטה מדממת בלחיו השמאלית.

(-) ביום 17.02.2023 הפר הנאשם את אחת מההוראות החוקיות בכך שהגיע לכניסת בית הוריו, קרא בשם אביו, צלצל בפעמון הדלת ובהמשך הוריד את מפסק החשמל.

טיעוני הצדדים לעונש והראיות

3. ב"כ המאשימה הגישה טיעונים בכתב והשלימה טיעון על פה. נטען כי הערכים המוגנים שנפגעו הם זכותו של הציבור לביטחון אישי ושלווה נפש, כמו גם שהמעשים גרמו לפגיעה בשלטון החוק. עוד נטען כי מעשי הנאשם בוצעו על פני תקופה ממושכת, בצורה שיטתית וכלפי מתלוננים מבוגרים. משכך, עתרה ב"כ המאשימה למתחם ענישה הנע בין 12 חודשי מאסר ועד ל- 24 חודשי מאסר בפועל. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה נטען כי הנאשם נעדר עבר פלילי אך אין לסטות ממתחם הענישה בשל היעדר אופק שיקומי. לאור כך עתרה המאשימה להטיל על הנאשם 14 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

4. ב"כ הנאשם הרחיב על אודות מצבו הנפשי של הנאשם הסובל מהפרעה סכיזופרנית, על משבריו במהלך חייו ועל קשייו. נטען כי למצב זה קשר הדוק לאירועי כתב האישום ולמרבה הצער להוריו לא היו כלים להתמודד עם מגבלותיו. כן נטען שעברו הפלילי של הנאשם נקי והוא אינו בעל מאפייני אישיות עברייניים. הסנגור עתר למתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה עד מאסר קצר שניתן לשאת בעבודות שירות וביקש להטיל עונש כמניין ימי מעצרו עד כה.

5. הנאשם בדברו האחרון תיאר את הקשיים בהם נתקל בבית המאסר וטען שלאחר שחרורו קיים עבורו מקום לשהות בו.

דיון והכרעה

קביעת מתחם הענישה

6. שני הצדדים טענו למתחם ענישה אחד ואני מקבל טיעון זה בהתאם למבחן הקשר ההדוק (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)). עם זאת, לצורך קביעת גבולות המתחם אביא כמובן בחשבון את העובדה שמדובר בריבוי עבירות.

7. הערכים שנפגעו בשל מעשי הנאשם ברורים. מדובר בפגיעה בשלום גופם וביטחונם של המתלוננים כמו גם פגיעה בשלטון החוק ובחובת הציות לצווים שיפוטיים. מידת הפגיעה בענייננו אינה קלה וזאת על רקע נסיבות האירוע הכוללות, ריבוי המקרים ומעשה התקיפה כלפי המתלונן.

8. ביחס לנסיבות הקשורות לביצוע העבירות אציין שמדובר במספר הפרות שהתרחשו במהלך כשבוע (ואירוע נוסף כשבעה חודשים קודם לכן). בכל המקרים, למעט אחד, לא היה מפגש עם מי מההורים אלא הגעה לדלת ביתם או למקום העבודה. עם זאת באירוע בו פגש הנאשם באביו נהג כלפיו באלימות שאף גרמה לחבלה. בצד דברים אלו אציין כי דומה שבבסיס המעשים מצוי מצבו הנפשי של הנאשם בשילוב העובדה שהוא דר רחוב ונעדר מקום מגורים. כך, מעיון במסמכים הרפואיים עולה שהנאשם מוכר כסובל מהפרעה סכיזואקטיבית ובעברו מספר אשפוזים. ביום 22.8.23 אובחן הנאשם במצב פסיכטי חריף והוא שוחרר ביום 28.8.23, היינו בסמיכות ממשית לביצוע העבירות בחודש 9/23. אכן, הנאשם נושא באחריות פלילית למעשיו, וממילא שלא נטען אחרת, אך דעתי היא שיש לראות במצבו הנפשי כנתון רלוונטי (במידה מסוימת ומתונה) לצורך קביעת המתחם (סעיף 40ט(6)+(7) לחוק העונשין; רע"פ 6640/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (13.1.2014); ע"פ 1727/14 **מימון נ' מדינת ישראל** (6.1.2015); ע"פ 1865/14 **יצחק רוזנצוויג נ' מדינת ישראל** (4.1.2016)). כן ראיתי להפנות למסמכים הרפואיים מהם עולה שביום 9.9.23 (היינו במהלך סדרת הפרות) ביקש הנאשם לאשפז את עצמו בבית החולים בשל כך שהוא רעב ולא ישן מספר ימים.

9. לצורך בחינת מדיניות הענישה במקרים דומים ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים: רע"פ 3210/19 **פלוני נ' מדינת ישראל** (12.5.2019), בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בשלוש עבירות איזמים כלפי אמו, הפרת הוראה חוקית והפרת צו בית משפט שנועד להגן על אדם ונידון ל-45 ימי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות; עפ"ג 47730-07-22 **פלוני נ' מדינת ישראל** (12.1.2023), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות הפרת צו של בית משפט ואיזמים בכך שהגיע לבית גרושתו בניגוד לצו הרחקה ולאחר מספר חודשים איים על בנו הקטין כי יפגע בבני המשפחה. הנאשם סרב לשתף פעולה עם הממונה על עבודות השירות ונגזרו עליו חמישה חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. ערכאת הערעור ציינה כי העונש אינו חורג ממדיניות הענישה ואין הצדקה להתערב במתחם שנקבע (מאסר מותנה ועד 12 חודשי מאסר בפועל); עפ"ג 64962-07-21 **לוי נ' מדינת ישראל** (17.1.2022), בו נדחה ערעור נאשם שהורשע בשני כתבי אישום בעבירות הפרת צו שנועד להגן על אדם ואיזמים ונידון לחמישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים. הנאשם הגיע לבית גרושתו בשתי הזדמנויות בניגוד לצו הרחקה ובמקרה נוסף איים שירצח אותה; ע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' יוסף דלאל** (3.9.2015), שם קבע בית המשפט העליון כי מתחם הענישה בגין עבירה של הפרת הוראה חוקית "נע בין חודשים ספורים עד שנה". עם זאת, אדגיש שנסיונות מקרה זה שונות מענייננו, שכן במקרה זה מדובר היה במי שהפר את תנאי השחרור בהם היה נתון, הסיר את האיזוק האלקטרוני שהיה מותקן עליו (כתנאי שחרור וטרם תיקון מס' 11 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996) ולא התייצב למשפטו תקופה ארוכה, כך שאת המתחם בענייננו ניתן לקבוע בשינויים המתחייבים; ת"פ 24867-07-18 **מדינת ישראל נ' פלוני** (14.9.2020), בו הורשע הנאשם בעבירת הפרת צו בית משפט שנועד להגן על אדם ונידון לשלושה חודשי מאסר בעבודות שירות. במקרה זה הגיע הנאשם לבית גרושתו בניגוד לצו הרחקה; ת"פ 37442-04-14 **מדינת ישראל נ' ברגי** (4.8.2014), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת הפרת צו ונידון לחודש מאסר בפועל, והפעלת מאסר מותנה כך שסה"כ הוטלו עליו 5 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי. במקרה זה הנאשם נכנס לבית אמו ושהה בו עד הגעת שוטרים למקום, וזאת בניגוד לצו שאסר עליו לעשות כן.

10. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירות מושא ענייננו, המהוות אירוע אחד, נע בין עונש מאסר קצר ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

11. גזירת עונשו של הנאשם אינה קלה והיא מותירה טעם מר של החמצה על כך שלא עלה בידי הנאשם לרתום את ההליך הפלילי לצורך שיקום. עיון במסמכים הרפואיים מלמד שהנאשם סובל ממצב נפשי מורכב, הוא נעדר עורף משפחתי תומך ואף חסר מקום מגורים. כפי שצוין לעיל, באחד המקרים צוין במסמכים הרפואיים שהנאשם ביקש להתאשפז על מנת שיזכה למיטה חמה ומזון. נסיבות חיים קשות אלו אפשרו שהיו זוכות למענה טיפולי במסגרת הליך זה ויש כאמור להצר על כך שהנאשם לא השכיל לגייס כוחות לשם כך.

12. לצורך קביעת עונשו של הנאשם הבאתי בחשבון את גילו, עברו הפלילי הנקי ואת מצבו הנפשי והסוציאלי הכולל. ברי בעיני כי עונש מאסר יהיה קשה מאוד עבורו בנתוניו הדלים ונתון זה הבאתי בחשבון לצורך קביעת היקף העונש. כידוע, עונש מאסר בכליאה הוא עונש חמור וקשה. נלוות לו השפעות הרסניות וסבל רב לנאשם, הן מבחינה פיזית והן מבחינה חברתית וכלכלית. מחקרים מלמדים כי עונש מאסר בכליאה גורם לא אחת להטמעת ערכים עברייניים (אפקט קרימינוגני), דבר שגורם לפגיעה לא רק בנאשם, אלא אף בחברה כולה (ראו בנושא דו"ח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, 2015 (המכונה "דו"ח ועדת דורנר")). משכך, עונש מאסר בכליאה אמור להיגזר על מי שהוא בעל דפוסי עבריינות מובהקים (ע"פ 4318-10-11 **מדינת ישראל נ' רפאילוב ואח'** (5.1.2012)), או שהעבירה שעבר אינה מאפשרת, בנסיבות העניין, ענישה שאינה כוללת כליאה.

13. בנסיבות עניינינו אין מנוס מעונש מאסר, ולו בשל גבולו התחתון של מתחם הענישה והיעדר אופק שיקומי המאפשר חריגה ממתחם זה. ואולם נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם מצדיקות הקלה משמעותית בעונשו. משכך סברתי כי עונש מאסר ממושך כבקשת המאשימה הוא מחמיר יתר על המידה ואינו מביא בחשבון במידה הנכונה את נתוניו של הנאשם. העונש הראוי לדעתי הוא מאסר קצר הקרוב לגבולו התחתון של המתחם בצד מאסר מותנה (ראו בהשוואה: ע"פ 652/23 **עבאס מחאג'נה נ' מדינת ישראל** (24.4.2023); ע"פ 280/23 **מדינת ישראל נ' Ibrahim Yahia Alnour Abker** (18.5.2023), פסקה 9). נותר רק לקוות שהנאשם יאזור כוחות לטפל בעצמו לאחר סיום ריצוי עונשו ויפה שעה אחת קודם.

14. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 4 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו - 12.09.2023.

ב. מאסר על תנאי למשך 3 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך שנתיים אחת או יותר מהעבירות בהן הורשע.

הודעה זכות ערעור בתוך 45 ימים לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, י"ד כסלו תשפ"ד, 27 נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.